

Núm.

423

Cooperació catalana

Setembre 2018

Any 39è

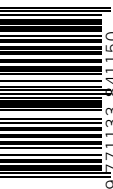
PVP 3,00 €

Fundació
ROCA GALÈS
CATALUNYA

Llegeix la revista mensual del cooperativisme català — rocagales.cat

Colectic, compromís per la transformació social

Pàg. 10

Federació de Treball,
cooperativitzar la societat
des de la FCTC

Pàg. 13

La diversitat social,
una assignatura pendent
de l'economia solidària

Pàg. 16

Noves economies,
una oportunitat per al
cooperativisme

Pàg. 22

*Referent
Cooperatiu Català en
Prevenció de Riscos
Laborals*

*Nou servei
Vigilància
de la Salut*

*Totes les especialitats
preventives.
A tot Catalunya*

SePrA
servei de prevenció

www.sepra.cat

T. 93 457 41 45
Trinxant 98-100, 08026 Barcelona sepra@sepra.es

Servei de Prevenció Aliè acreditat en totes les especialitats (SP-063-B)

"... Incerteses, dubtes, problemes...?"

LLUITEM PLEGATS!!

· ESPECIALISTES EN COOPERATIVES ·

GABINET JOAN JOSEP GONZÀLEZ, S.L.

- Planificació i Gestió Comptable
- Declaració Impost de Societats
- Estudis Econòmics de Viabilitat i Plantejament de futur
- Control Pressupostari
- Diagnòstic econòmic, financers i de sistemes de control de la Cooperativa
- Assistència de Membres de les Comissions de Vigilància i Junes Rectores
- Consultes sobre problemàtica econòmica, comptable i fiscal

GONZALEZ & CIA AUDITORS
AUDITORES CENSORES JURADOS DE CUENTAS

- Auditores de Comptes Anuals
- Auditories i Revisió dels Comptes
- Projectes de Fusió i Escissió
- Auditoria de Gestió
- Informes especials

Pensem com tu. La feina,... ben feta.

GIRONA 38 1ª 1ª · 08010 BARCELONA · Telèfon 93 265 35 05 Fax 93 232 56 13
e-mail: gjjg@gonzalezauditors.com

www.cronda.coop

1 de cada 4 catalans i catalanes de més de 16 anys treballa, compra o participa en una cooperativa

Al Col·lectiu Ronda apostem perquè el centre de l'economia siguem les persones

Al servei de les cooperatives i l'economia social

Assessorament, gestió i suport a l'administració d'empreses cooperatives, fundacions i organitzacions sense ànim de lucre en l'àmbit laboral, comptable, fiscal, econòmic i de consultoria especialitzada

ASSESSORAMENT JURÍDIC COMPROMÈS

 Col·lectiu Ronda

Segueix-nos a les xarxes

@rocagales

/FundacioRocaGales.5

rocagales.cat

Editora: Fundació Roca Galès

Redacció i administració:

Aragó, 281, 1r 1a 08009 Barcelona
Tel. 93 215 48 70 - cc@rocagales.cat
www.rocagales.cat

Coordinació: Agnès Giner.

Consell assessor: Miquel Corna, Enric Dalmau, Agnès Giner, Carla Liébana, M. Lluïsa Navarro, Xavi Palos, Montse Pallarés, Jordi París, Joseba Polanco, Ricard Pedreira, Esteve Puigferrat i Olga Ruiz.

Els autors són responsables dels articles signats. Ni la direcció de la revista ni els editors comparteixen per força les opinions que puguin reflectir els textos aquí inscrits

Foto portada: Colectic.

Disseny, maquetació i impressió:

L'Apòstrof, SCCL, i Cevagraf, SCCL.

Dipòsit legal B-22.823/80

ISSN 1133-8415.

Aquesta revista ha estat impresa en paper ecològic.

 Generalitat de Catalunya

Sumari

04

TORNAVEU

Ariadna Mendieta Simó

05

EDITORIAL

El Congrés de Sants i el cooperativisme, avui

06

NOTICIARI

Agnès Giner.

09

COOPERATIVES DE CATALUNYA

Economia col·laborativa i economia de plataforma
Confederació de Cooperatives de Catalunya.

10

LES NOSTRES COOPERATIVES

Colectic, tecnologia, educació, formació i compromís per la transformació social.
Pep Valenzuela.

13

L'ENTREVISTA

Gemma Garcia i Raimon Gassiot.
Montse Pallarés.

16

ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA

La diversitat a l'ESS. Una qüestió pendent
Luz Helena Ramírez i Diana de La Torre

19

FORMACIÓ COOPERATIVA

La Càtedra d'Economia Social del Tecnocampus.
Eloi Serrano i Robles.

22

COOPERATIVISME

Economies transformadores i cooperativisme
Pere Rusiñol.

24

SALUT COOPERATIVA

La importància de l'osteopatia pediàtrica
Lorena Martín.

26

RESSENYA

Ciutats cooperatives, ciutats a favor de la vida
Montse Pallarés.

27

RETALLS

Agnès Giner i Ricard Pedreira

Un parell de preguntes (que en són tres) a:

Ariadna Mendieta Simó

(Vilassar de Mar, 1988), sòcia treballadora de l'Esberla, SCCL

El que em sembla més atractiu

del cooperativisme és la capacitat transformadora que té, tant a la comunitat com en el desenvolupament de les persones que en formem part. És una escola d'aprenentatge al llarg de la vida basat en l'aprendre fent, la democràcia real, la implicació, el compromís i sobretot en la construcció d'un projecte col·lectiu. És un privilegi formar part d'una cooperativa on et sents part d'un grup, fas el que t'agrada, t'organitzes com vols i, a sobre, veus com tu mateixa vas creixent dia rere dia com a persona.

El que no em convenç del

cooperativisme és la poca mirada feminista que té. En gran mesura, seguim reproduint els mateixos cànons heteropatriarcals amb els quals es regeix el capitalisme. Moltes cooperatives ens estem esforçant per posar al centre les persones i el feminisme en tota la construcció i el pensament de l'activitat cooperativitzada, però tenim moltes dificultats per fer compatible

la sostenibilitat emocional i personal de les sòcies amb la sostenibilitat econòmica del projecte. Hem de poder canviar aquest patró per poder viure amb dignitat i aconseguir una transformació real i feminista.

El primer cop que vaig sentir la paraula

intercooperació i el que representava va ser en un curs d'introducció al cooperativisme just abans de constituir l'Esberla, i vaig pensar: «això és molt maco però no ho deu fer ningú». A dia d'avui, a l'Esberla, estem duent a terme 4 projectes d'intercooperació amb altres entitats de l'economia solidària i no ens deixa de sorprendre positivament la facilitat que hi ha en la gestió i coordinació dels projectes, la bona entesa, el gran resultat i sobretot la potencialitat dels projectes que han sorgit d'aquesta intercooperació. Quan sumes idees i maneres de fer surten projectes preciosos que tenen un resultat més enllà de l'execució del mateix servei, fan que creixis com a cooperativa en tots els nivells: personal, col·lectiu i de comunitat.

El Congrés de Sants i el cooperativisme, avui

Enguany és el centenari del Congrés de Sants, celebrat a l'Ateneu Racionalista del carrer Vallespir, Barcelona, l'estiu de 1918. Primer congrés de la Confederació Regional del Treball de Catalunya, la CNT catalana, el seu impacte irradià al conjunt de la societat. Dinamitzat per Salvador Seguí i Camil Piñón, i divulgat per Roser Dolcet, Libertad Ródenas o Lola Ferrer, catapultà l'anarcosindicalisme al nostre país: 164 delegats hi representaren 73.860 associats de societats obreres d'arreu de Catalunya. Mig any després, la CNT catalana arribava a 345.000 afiliats: el proletariat català s'agrupava en el sindicalisme revolucionari com eina de defensa i emancipació.

Com recollí Manel Lladonosa a *El Congrés de Sants* (reeditat a Descontrol, 2018), l'aportació més important del Congrés fou l'aprovació d'una nova forma d'articulació obrera, els Sindicats Únics de Ram o d'Indústria, que havien de substituir les Societats Obreres d'ofici del segle XIX. Amb la nova organització –de l'ofici a la classe– el proletariat català afrontà el nou capitalisme industrial, el taylorisme-fordisme que transformava el model productiu i la composició de la força de treball.

El nou sindicalisme arrencà drets laborals i socials per a les classes populars, com les 8 hores a la Vaga de La Canadenca de 1919. També fou respost per la nova Federació Patronal, i la posterior repressió contra els obrers amb l'assassinat del líder de la CNT –Salvador Seguí– i l'espiral de violència –el pistolerisme– expliquen la Dictadura de Primo de Rivera i la Guerra de 1936.

Aprenentatges del Congrés de Sants, des del cooperativisme del segle XXI? Joan Vento-sa i Roig escrivia a la dècada de 1930 que cooperativisme i sindicalisme són branques d'un mateix tronc. I ja aleshores cooperativistes com Joan Rovira i Marqués –present al Congrés– cercaren traspasar la filosofia del Sindicats Únics al món cooperatiu. Si la producció es massificava, també ho feia la distribució, per tant les petites cooperatives de consum noucentistes eren atropellades pel nou capitalisme comercial. Agrupar les cooperatives, per barris o municipis, permetria una capacitat econòmica més gran, mutualista i de transformació social. La cooperativa única, les unions de cooperadors, poblaren els municipis catalans.

Avui es debat sobre l'escalabilitat del consum agroecològic i afloren propostes d'ecosistemes cooperatius locals, pols cooperatius, estructures de segon grau, intercooperació i consorcis. Sense perdre en autonomia i participació, el cooperativisme català pensa a guanyar en dimensió i créixer en xarxa, per plantar cara al capitalisme global i seguir sent eina de resolució de necessitats i aspiracions de les classes populars.

Foto: Vaga de la Canadenca. ARXIU.

L'EXPATRO NEMESI SOLÀ, GUARDONAT AMB LA CREU DE SANT JORDI

L'expatró Nemesi Solà i Franquesa ha estat reconegut amb la Creu de Sant Jordi per la seva tasca en la defensa del folklore català.

Les Creus de Sant Jordi 2018 van ser lliurades el passat 23 de juliol en un acte al Palau de la Música, de la mà del president de la Generalitat, Quim Torra; el president del Parlament, Roger Torrent, i la consellera de Cultura, Laura Borràs. Entre les 31 persones i 24 entitats guardonades destaca Abacus cooperativa, la monja Lucía Caram o Proactiva OpenArms.

Nemesi Solà, pastisser i forner de professió, fou escolà a Montserrat. Es va formar en el cristianisme de base i en l'escoltisme, en què ocupà llocs de responsabilitat.

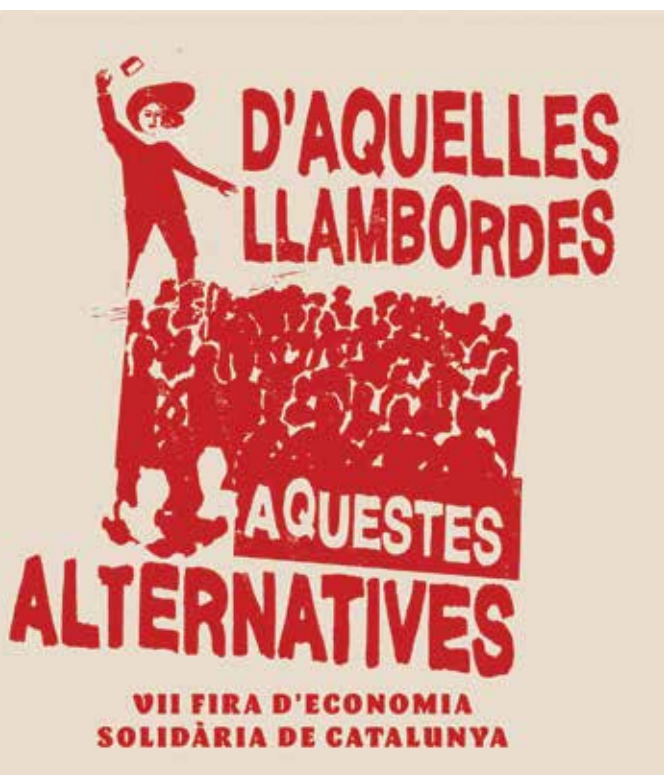
Compromès amb l'antifranquisme, va organitzar fugides a través dels Pirineus i participà en accions de la vaga de tramvies (1951). El 1967 organitzà i dugué a terme el segrest de la imatge de la Mare de Déu de Núria per evitar que fos coronada pel dictador Franco. Va ser membre del Patronat de la Fundació Roca Galès durant un mandat de cinc anys, del novembre del 1976 al setembre del 1981.

Ha estat membre de nombroses organitzacions catalanistes, com Òmnium Cultural, entitat a la qual està molt vinculat. A partir dels Focs de Sant Joan (1950) promogué la Flama del Canigó (1965), un dels símbols reivindicatius dels Països Catalans. Tingué també un paper molt important

en la dignificació de l'espai del Fossar de les Moreres com a president fundador del Memorial 1714 (1985), així com va contribuir decisivament amb els seus fons de llibres i documents a la biblioteca del Museu Memorial de l'Exili de la Jonquera (2007).

La Creu de Sant Jordi és un dels màxims reconeixements que pot rebre una persona per part de la Generalitat de Catalunya. La distinció es va crear el 1981 amb la finalitat de distingir les persones naturals o jurídiques que, pels seus mèrits, prestin serveis destacats a Catalunya. Qualsevol ciutadà, grup de ciutadans o entitat pot demanar que s'atorgui aquest guardó a alguna persona, ja sigui física o jurídica.

FESC 2018: D'AQUELLES LLAMBORDES, AQUESTES ALTERNATIVES

Aquest és el lema de la VII Fira d'Economia Solidària de Catalunya que se celebrarà els dies 26, 27 i 28 d'octubre, com sempre, al recinte fabril Fabra i Coats (c. Sant Adrià, 20 de Sant Andreu, Barcelona).

La fira d'enguany se centrarà en la construcció d'una economia col·lectiva i accessible, partint de la idea que la sobirania d'un territori, d'una societat és, en realitat, un conjunt de sobiranies que cal construir entre totes i que van molt més enllà de la construcció d'un estat.

La VII edició de la FESC reflexionarà sobre aquests reptes, donarà visibilitat a models que ja funcionen, discutirà com replicar-los, com escalar-los. Conscients que els àmbits sobre els quals volem ser sobiranes sobrepassen els límits de la mateixa economia social i solidària, se centrarà en 3 eixos: sobirania en la gestió de recursos, sobirania econòmica i sobirania relacional.

Més espais, més confort, més superfície i més expositores

Aquest any s'incorpora la sala Micaela Chalmeta (l'espai on es solia fer la inauguració de la fira i el sopar d'expositores) com a nau d'expositores, concretament les organitzacions i projectes vinculats als sectors serveis, finances i associacions. La nau Elisa Garcia amplia l'espai de passadissos entre fileres de taules per millorar la circulació de persones visitants i la comoditat de les expositores. També hi haurà un nou espai de trobada i relació entre expositores i visitants. Amb aquests canvis s'aconsegueix augmentar un 25% la superfície adreçada a expositores i visitants i un 15% el número d'expositores.

Més info, detalls i programa a: <http://fesc.xes.cat/>

DEU ANYS D'ESPERANZAH!

El Parc Nou del Prat de Llobregat tornarà a acollir el Festival de Música Solidària Esperanzah! els dies 11 al 14 d'octubre.

El Festival Esperanzah celebra el seu desè aniversari amb un projecte més útil socialment: aportarà més recursos a projectes d'impacte social, reforçarà la seva aposta per l'economia solidària i per la feminització de la nostra societat. El Festival Esperanzah arrenca amb la Campanya «El 12 d'octubre, Esperanzah és Muher», un moviment de dones artistes liderat pel col·lectiu Arte Muhé i Amparo Sánchez.

El Festival Esperanzah inicia un procés per convertir-se en una cooperativa de transformació a través de la cultura, un moviment que integri artistes, festivals, entitats, administracions públiques, periodistes i altres col·lectius, sota un innovador model de governança i participació.

Després d'aconseguir destinar més de 300.000 € a projectes socials durant els 3 últims anys, l'Esperanzah es prepara per aconseguir durant el 2018, 200.000 € per destinar a projectes com el de Proactiva Open Arms, El Cor Safari, La Fundació Vozes o la creació de projectes cooperatius al barri de Sant Cosme.

Gràcies al voluntariat i a la cooperació amb administracions públiques i empreses, l'Esperanzah pot destinar el 100% de l'import de les seves entrades i excedents a projectes d'alt impacte social, cultural, comunitari o ambiental.

Més info, programa i entrades a: www.esperanzah.es/ca/

Tornem a ensenyar el cor

El 20 de juliol va vèncer el termini per omplir les dades del balanç social i sumar-se a la construcció del mercat social català. Gairebé 200 organitzacions, entre elles la Fundació Roca Galès, l'han completat i se sumaran a l'informe del mercat social.

El balanç social és una eina de rendició de comptes i mesura d'impacte social, ambiental i de bon govern. Les organitzacions que el fan poden fer servir els resultats per millorar internament i permet tenir dades agregades dels estàndards ètics de l'economia solidària i el mercat social. El balanç social avalua de forma sistemàtica, objectiva i periòdica cinc grans característiques de tota empresa o entitat que vulgui ser socialment responsable: la democràcia, la igualtat, el compromís ambiental, el compromís social i la qualitat laboral.

Més info: www.xes.cat

CATALUNYA: TERRA COOPERATIVA

Aquest és el títol de l'exposició que s'inaugurarà la primera setmana de novembre (data per fixar) al Museu d'Història de Catalunya. Organitzada per la Comissió de Memòria Històrica i Prospectiva de la Fundació Roca i Galès, el comissariat és a càrrec de Marc Dalmau (La Ciutat Invisible, SCCL) i d'Antoni Gavalà (Fundació Roca Galès). El disseny i la producció està realitzada per la cooperativa Tat Lab.

L'exposició «Catalunya, Terra Cooperativa» presenta a través d'un recorregut per l'ahir, l'avui i el demà de les pràctiques cooperatives, el cooperativisme i l'economia social com a eines útils i vàlides per a la generació d'alternatives a la societat actual, superant la visió del cooperativisme com una pràctica obsoleta del passat.

L'exposició romandrà al Palau de Mar (Pl. Pau Vila, 3 de Barcelona) fins al 28 de febrer de 2019, moment que esdevindrà itinerant pel territori català.

Al llarg de la seva història, Catalunya ha estat sempre un territori fèrtil per a les pràctiques d'autogestió i de cooperació social, especialment arran del procés d'industrialització, de la seva població treballadora. La cooperació fou la resposta social autoorganitzada de la gent, amb una posició subalterna respecte als mitjans de producció, per l'accés i la col·lectivització de béns i recursos, que cristal·litzà en una miriada de formes associatives per tot el territori. Els sindicats –urbans i agrícoles–, les cooperatives, els pòsits i confraries, les mutualitats, els ateneus, les escoles o els grups culturals i de lleure especialitzat (teatral, excursionistes, naturistes, esperantistes, corals) foren institucions populars del comú que catalitzaren, especialment durant el primer terç del segle XX, la resolució material col·lectiva de necessitats en tots els ordres –econòmic, polític, social i cultural– de la vida.

L'anomenada economia social i solidària proporciona una esfera àmplia, diversa i integral, que parteix, si més no, del mateix objectiu d'antuvi: cercar solucions col·lectives a les necessitats i mancances de les persones a la societat contemporània. Un model econòmic i social que encara el demà indagant fórmules organitzatives noves mitjançant la creativitat social, que no vol tan sols innovar, sinó que més enllà vol transformar i transitar cap a una societat amb una major equitat i justícia social i ecològica.

Més info i itinerància: biblioteca@rocagales.cat i www.rocagales.cat

50 ANYS D'UNIVERSITAT CATALANA D'ESTIU!

La Universitat Catalana d'Estiu (UCE) enguany ha celebrat la seva 50 edició sota el lema «I tanmateix, la remor persisteix», en dues tandes d'activitats: del 5 al 10 de juliol a Manresa, i del 16 al 23 d'agost a Prada (Conflent). La Fundació Roca Galès hi va participar amb diversos actes el 18 d'agost: al matí, la xerrada-debat «Transformem l'economia per construir República. Cap a un model econòmic de justícia social i plena sobirania», a càrrec de Daniel Jover i Jordi Via, i debat posterior entre els assistents, que van desenvolupar el dibuix dels diferents vessants que configuren una economia sobirana i republicana: estructura econòmica, sectors estratègics, economia feminista, sobirania financera, economia social i solidària, serveis públics, sobirania alimentària, fiscalitat i polítiques redistributives, el paper dels i les treballadores, reconversió ecològica de l'economia.

També va tenir lloc la presentació dels premis Aracoop i l'explicació amb tot detall de què són i com s'hi pot participar encara fins al 17 de setembre. Finalment, per la tarda es va projectar el documental *Peiró 42*, produït per la cooperativa mataronina Clack audiovisual, i un col·loqui amb el seu director, Eloi Aymerich. *Peiró 42* és un documental audiovisual sobre Joan Peiró, Mataró i els valors de l'anarcosindicalisme, el cooperativisme i la República.

NOVA ETAPA PER A LA FCHC

Amb el lema de «Fem habitatge, fem cooperativa, un nou moment per cooperar i per conviure», la Federació de Cooperatives d'Habitatges de Catalunya (FCHC), que agrupa les cooperatives que promouen i gestionen habitatges, va escollir un nou consell rector i obre una etapa per donar resposta a l'exigència de garantir el dret a l'habitatge a tota la ciutadania i a tot el territori.

El nou Consell Rector, escollit a l'Assemblea del passat 31 de maig, és format per set cooperatives amb un projecte conjunt que defensa de l'habitatge digne i accessible per a tothom, de manera que garanteixi la seva funció com a bé d'ús al servei de les persones.

Aquest Consell Rector està presidit per la Cooperativa Obreira de Viviendas, representada per Enric Dimas. La resta de membres són Fem Ciutat amb Eva Martínez; Llar Jove, amb José Antonio de las Heras; Sostre Cívica, amb David Guàrdia; Llars Unió Catalunya, amb Martín Sánchez; Geeni, amb Alexandre Ramon i Casa Alternativa, amb Dolors Clavell.

El projecte conjunt de les set cooperatives escollides per l'Assemblea s'arrela als 50 anys d'història del cooperativisme d'habitatge a Catalunya.

L'objectiu del nou equip que lidera la Federació és representar la diversitat del cooperativisme d'habitatge, esdevenir una eina útil per als seus integrants i la societat, així com mantenir la seva capacitat d'incidència i d'impacte.

**PREMIS
aracoop**

**als millors treballs
de Fi de Grau, Fi de
Màster o Postgrau**

Pots guanyar fins a 1.200€
(més 300 € en productes i
serveis del mercat Social)

fent el teu treball sobre
temàtica vinculada a:

**TERCER SECTOR
ECONOMIA SOCIAL
O COOPERATIVES**

**Últim dia
per presentar
treballs:
17 de setembre
de 2018**

www.aracoop.coop/premis

ECONOMIA COL·LABORATIVA I ECONOMIA DE PLATAFORMA

Confederació de Cooperatives de Catalunya
@cooperativesCAT

Des de fa uns anys estem assistint a un canvi tecnològic més radical que el que havíem viscut fins ara. El progrés tecnològic és una constant, però en ocasions aquest impacta a totes les àrees de la vida i genera, en certa manera, un món nou. Sembla que ara vivim un d'aquests moments.

L'aplicació de la tecnologia als sistemes productius i de distribució tradicionals canvia les condicions de funcionament i les empreses s'adapten amb més o menys dificultat. Són canvis que milloren la productivitat i afecten les empreses en la mesura que canvien el pes de les diferents condicions de competència; ara bé, cada cert temps, l'evolució tecnològica genera uns canvis que tenen un impacte revolucionari –com aquesta revolució digital que estem vivint– i no només produeix efectes en els sistemes productius i de distribució, sinó que impacta també en els models organitzatius i els models socials: canvia les condicions de vida de les persones.

Aquesta evolució ha promogut, entre d'altres, el que anomenem economia de plataforma i economia col·laborativa. Són nous models de negoci que estan basats en la col·laboració i, per tant, sovint se'ls considera elements de l'economia social. Tanmateix, ens podem trobar que, sota aquesta aparença col·laborativa, existeix un model de negoci extraordinàriament tecnològic i financer el qual aprofita el creixement de la precarietat en amples capes de la població per desenvolupar el seu model de negoci. Per tant, hem de dir que l'economia col·laborativa i l'economia de plataforma són economia social només si compleixen els principis i valors propis del cooperativisme, la qual cosa no passa en algunes de les organitzacions capdavanteres i de referència.

La ciutadania, com a productors i consumidors, tenim molt a dir. És evident que no podem parar l'evolució tecnològica, però també es evident que podem esmorteir les conseqüències

negatives que genera i reforçar les conseqüències positives que provoca i seguirà produint en la millora de les condicions de vida de les persones.

Les persones hem d'exigir el desenvolupament de polítiques públiques que regulin els avanços, han de canviar alguns marcs jurídics per protegir que tothom faci l'activitat econòmica en les mateixes condicions i que l'avantatge d'unes empreses pugui estar en les capacitats tècniques i no en l'aprofitament de les condicions de precarietat que el sistema econòmic ha generat.

Però, a més, podem anar més enllà i podem contribuir a que l'economia de plataforma i l'economia col·laborativa siguin realment elements de cooperació. Ens podem organitzar, com ja va fer la ciutadania el segle XIX, per crear organitzacions cooperatives que ocupin espais de veritable millora de les condicions de vida de les persones sòcies i traslladar els nostres valors per fer una vida més sostenible econòmica, social i mediambiental. Veiem i experimentem com les experiències no cooperatives moltes vegades es fonamenten en la manca de sostenibilitat que provoca la precarietat tant laboral com econòmica, mediambiental i social i que té com a conseqüència la insolidaritat.

Ja estem veient com neixen experiències de consum cooperatiu en àmbits que fins fa poc semblaven inassolibles –energia, telefonia, mobilitat, habitatge, alimentació, comunicació...–, aquestes experiències neixen a Catalunya, però trobem també exemples a diferents països del món. Davant la globalització, hem de treballar també en dues direccions: per una banda, replicar aquelles experiències d'altres països que siguin traslladables i, per l'altra, exportar aquells exemples que funcionin correctament. Aquesta exportació i importació d'experiències no és altra cosa que donar impuls a la intercooperació entre diferents territoris, cosa que ens permetrà assolir dimensió i massa crítica, que és quelcom fonamental en aquest món digital.

Colectic, tecnologia, educació, formació i compromís per la transformació social

Colectic SCCL és una molt jove cooperativa, encara que, en realitat, és la continuïtat i nova forma jurídica d'una gran experiència de treball social, educació i formació nascuda al barri del Raval de Barcelona, fa més de 25 anys, de la mà d'un grup d'educadors i educadores, l'Associació per a Joves Teb (res a veure amb el Grup Cooperatiu TEB).

Pep Valenzuela
@pepvalenzuela

Imatge de Colectic.

Actualment, la cooperativa treballa en quatre àrees. La primera és l'acció educativa i comunitària, que implica l'acció social al barri, promoció de l'educació en valors, orientació acadèmica i laboral per a joves i adults, la dinamització d'espais amb noves tecnologies, com és el punt Òmnia (el primer creat al país), ràdio i vídeo comunitaris amb joves del barri. «El que ens identifica –explica Anna Inglés, sòcia de la cooperativa i responsable de gestió de persones–, és que l'acció comunitària la vehiculem a través de la tecnologia, sempre hi ha algun punt del procés que és tecnològic: quan es grava o es publica o s'explica a través d'alguna eina TIC».

Una altra àrea és la formació, entesa com a «procés basat en l'aprenentatge compartit i pràctic». Es fan cursos i tallers per a joves del barri, però també per a formadors, cursos de robòtica educativa i un PFI d'auxiliar de manteniment i reparació d'equipaments informàtics.

Aquest PFI, de fet, està homologat pel Departament d'Ensenya-

ment, i els joves fan pràctiques en empreses, generalment del barri, seleccionades per Colectic, fent un aprenentatge pràctic monitorat. El curs permet presentar-se a exàmens de convalidació i tornar al circuit d'ESO o batxillerat.

La tercera àrea d'intervenció és la comunicació, amb tota una part de serveis de dinamització i xarxes socials, creació de continguts, posicionament web i de serveis audiovisuals, que normalment «els apliquem en projectes més grans que engloben una mica de tot». També fan encàrrecs més concrets en serveis de comunicació, plans de comunicació o redacció de notícies.

Finalment, hi ha la tecnologia social, que passa pel desenvolupament de diferents eines, bàsicament plataformes web, gestió de cursos en línia, allotjament i manteniment de webs, principalment amb entitats i projectes de l'economia social i solidària. Aquesta àrea inclou l'acompanyament per migrar al programari lliure.

Tot i que hi ha projectes i serveis que en fan part d'una sola àrea

COLECTIC

«aclareix l'Anna-, la gràcia és que d'altres ho són de diverses àrees, una interrelació que, de fet, sorgeix de manera natural». Això té a veure amb els canvis introduïts en la forma de treball en els darrers anys.

Fa cinc anys que comencaren un procés de transformació que va concloure amb la constitució de la cooperativa i el canvi de nom l'octubre de l'any passat. Recorda en Fèlix Casanellas, membre de la Coordinació durant el procés, que un dels motius per iniciar el canvi va ser la decisió del grup fundador de l'associació de desvincular-se'n després de 20 anys de treball; «en aquell moment vam sentir la necessitat de replantejar-nos què volíem ser i quina estructura ens encaixava millor».

Durant aquest temps van fer moltes reunions i sessions de *coaching*, van treballar amb els aparells que havien creat, de gestió i organització, generant una dinàmica que els portà naturalment a la transformació en cooperativa.

Toni Domènech, membre del Consell Rector, explica que la crisi

econòmica els obligà a buscar nous projectes, que van ser, entre altres, europeus. Així, doncs, a la sortida dels fundadors s'ajuntava la crisi i dependència de projectes de l'administració. Així que calia «diversificar les fonts d'ingressos, i amb els projectes europeus i ens va anar bé».

Eneida Iturbe, de l'àrea de Comunicació, subratlla que, tot i el canvi, l'associació ja funcionava de «forma força assembleària, qui prenia gran part de les decisions eren les treballadores, i vam pensar que la forma jurídica que més encaixava era la cooperativa». El canvi, al temps, va servir per «remarcar més les àrees de projectes, l'ideari i els valors, també per crear una nova marca que ens identifiqués més amb el nostre lema, que és treballar per la transformació social a través de l'aprenentatge i la tecnologia social».

Finalment, aquest canvi, que cal emmarcar en un procés de continuïtat, sí que va comportar un canvi de model d'organització, emfasitza l'Anna: «abans treballàvem per

Makers per la inclusió.

equips amb coordinador, ara ho fem per projectes, un canvi que ens està donant bons resultats». En aquest context, hi ha una millora molt gran, assenyalava en Toni: «hem après a fer assemblees més productives, amb tècniques i dinàmiques que ens ajuden a situar les idees, respectar temps, fer reunions *roDones*... Una assemblea de fa 5 anys i les d'ara no hi ha res a veure».

A Colectic treballen avui 21 persones, de les quals 14 són sòcies de la cooperativa. Hi ha algunes jornades parcials, com a opció d'algunes tre-

“

«Van fer reunions i coaching, van treballar amb els aparells que havien creat, generant una dinàmica que els portà naturalment a ser cooperativa.»

balladores per conciliar. La mitjana d'edat no arriba als 40 anys. Hi ha 14 dones i 8 homes. Al Consell Rector, format per 3, sempre hi ha hagut 2 dones.

Algunes treballadores que van viure el procés de transformació van decidir no associar-se a la cooperativa, tot i continuar treballant-hi. També hi ha noves treballadores que encara no fa un any que hi són. En tot cas, «la gràcia és que aquestes persones acabin sent sòcies, perquè som cooperativa d'iniciativa social sense ànim de lucre», matisa en Toni. A més, tothom guanya el mateix salari (14 pagues d'aproximadament 1.200 euros nets), per tant s'espera que es comparteixi projecte i responsabilitat.

Tothom a l'equip té la seva formació específica, però amb una perspectiva «ambivalent o interdisciplinària», explica l'Anna, o sigui: social, tecnològica i d'acció educativa. Així, entre els diferents projectes i àrees es produeix una relació i intercomunicació constants.

Els projectes, d'altra banda, són de tres tipus. Un, els propis de la cooperativa, per als quals es busquen subvencions i finançament, fora i dintre; després, concursos públics, de l'Ajuntament de Barcelona, Generalitat, Diputació...; finalment, hi ha els contractes i serveis que els demanen: web, formació i altres.

El compromís social i amb l'ESS es concreta en la determinació de projectes i l'escolla d'aliats, per començar. D'altra banda, hi ha el compromís amb entitats i associacions, com la Federació de Cooperatives i la XES. I molt, des de sempre, amb les del barri, taules i moviments, associacions veïnals, tot allò que es mou. Certament, també fan el Balanç Social de la XES i el Baròmetre de la Federació, al mateix temps que participen en el Pam a Pam.

Tot plegat, la facturació, pressupostos i balanços, és accessible al web, a l'apartat Transparència. La facturació de l'any passat va ser de 750.000 euros.

I finalment, algunes «sorpreses», explica l'Anna. Primer, que amb «el

“

Tecnofesc
2016.

«Un dels avantatges de ser cooperativa és tenir qualitat de vida, poder adaptar-nos a les condicions i necessitats de la vida.»

relatiu envelliment» de la plantilla han sorgit situacions com: maternitats i paternitats, conciliacions, vacances, flexibilitat horària, «coses que hem hagut de treballar molt»; però, segon, «que hem fet bastant bé i ens està compensant molt». I rebla encara l'Eneida: «un dels avantatges de ser cooperativa és tenir qualitat de vida, poder adaptar-nos a les condicions i necessitats de la vida».

Cooperativa Colectiv.

«Cooperativitzem la federació per cooperativitzar la societat»

Gemma Garcia

Un personatge històric que voldries conèixer: Carl Gustav Jung

Una lectura imprescindible:
Completamente viernes, de Luis Garcia Montero

Un perfil de Twitter que no pots deixar de seguir: @CatorzeCat

No podries viure sense: els meus fills

Encara tens pendent: aprendre idiomes

El cooperativisme és: democràcia, transparència, igualtat i equitat

Raimon Gassiot

Un personatge històric que voldries conèixer: Salvador Seguí, Rosa Parks, Joan Peiró...

Una lectura imprescindible:
La consagración de la primavera, d'Alejo Carpentier

Un perfil de Twitter que no pots deixar de seguir: no segueixo gaires perfils de Twitter...

No podries viure sense: poder desconnectar i perdre'm per la muntanya

Encara tens pendent: viatjar arreu del món

El cooperativisme és: transformar la societat

JORDI PARETO/FCTC.

El consell rector de la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya va designar els diferents càrrecs de l'entitat per als propers quatre anys el passat mes de maig.

Les 20 cooperatives membres van decidir basar el seu funcionament en una presidència compartida.

Per parlar dels nous projectes i de la situació actual de la Federació ens vam trobar amb Gemma Garcia, vicepresidenta primera, i amb Raimon Gassiot, vocal i responsable de l'eix Sector.

Montse Pallarés
@montpallares

Gemma Garcia i Raimon Gassiot a la seu de la Federació de Cooperatives de Catalunya.

Una de les diferències que hi ha respecte presidències anteriors de la Federació de Cooperatives és que enguany s'ha optat per un colideratge o un lideratge compartit. Com ha estat?

Va partir inicialment de la reflexió d'algunes cooperatives que estaven participant en el consell rector anterior. El propòsit era fer un canvi de model, passar d'una federació molt presidencialista a un lideratge molt més compartit. A partir d'aquesta premissa es va obrir un procés i es va aprofitar que era el moment de renovar el consell rector per plantejar el canvi. El procés es va formular des de la transparència i la participació: primer vam parlar dels continguts de les línies de treball que havia de fer la Federació i es va obrir un procés obert, es va fer una convocatòria pública mitjançant els canals de la federació i van participar vora d'unes 40-50 cooperatives. El procediment va ser molt interessant, amb molta participació, moltes aportacions i molt ric. Es va arribar a un consens en els continguts i un dels punts fonamentals era que calia fer un canvi de model, passar d'un model de federació de segle xx (amb uns càrrecs formals molt forts) a un model més en xarxa que és també el que

veiem que s'està aplicant des de les cooperatives. El propòsit és cooperativitzar la federació i portar al consell rector els mateixos models de lideratges compartits, de responsabilitat distribuïda que ja trobem en les cooperatives.

El procés es va fer amb la voluntat de dur a terme un canvi organitzatiu intern i tenim un encàrrec concret, des de l'aprovació del Pla estratègic per part de l'assemblea, pel que fa al contingut, però amb una manera diferent de com fer les coses. No què fer sinó com fer-ho. Volíem fer un pas endavant, transformar el que ja existia, sense renunciar a tot allò que hem viscut els darrers anys. En aquest sentit, es pot parlar de certa continuïtat i de transformació cap a una estructura organitzativa més participada, més transversal, amb una composició del consell rector més heterogènia. Crec que en aquest procés participatiu hem fet l'esforç de comptar amb una representativitat de totes les afinitats i sensibilitats del cooperativisme de treball, i també de cooperatives grans i petites, amb trajectòria i de creació més recent, el tema de gènere, el tema del territori, el tema del sector... I el resultat i la valoració són força positius perquè tenim el

suport majoritari de l'assemblea i hi ha una voluntat de transformació, de canvi, cap a un model diferent. El canvi de model en la presidència és la conseqüència d'aquest procés.

I aquest procés porta cap a una federació més participativa, més moderna (més del segle XXI) i també podem dir que més feminista?

Un dels criteris que teníem molt clars és que havia de ser un consell rector amb equitat i un lideratge molt més feminista del que teníem fins ara. També per això volíem que es visualitzés. No hem d'oblidar que la federació sí que ha tingut presidentes dones i que en el model del cooperativisme hi ha molta més presència de les dones que en model empresarial mercantilista. I hem fet un esforç per continuar posicionant les dones en llocs de direcció i de representació política. A més, hem vist que el feminisme ha de ser un eix transversal que ha d'impregnar totes les línies que desenvolupem com a federació, i hem creat un eix amb unes persones que es responsabilitzen de vetllar per uns criteris feministes i que estiguin ben presents en tot el que fa la federació.

66

«Hem de canviar la idea que la federació és al carrer Premià per la idea que la federació és a qualsevol lloc on hi hagi cooperatives fent feina.»

Està en sintonia amb la forma que hem tingut d'organitzar-nos. Des del colideratge en la presidència compartida fins al repartiment de les àrees, com una manera de fer partícips membres de govern i que hi hagués una distribució de les responsabilitats. Hi ha quatre àrees, que són participació, visibilitat, representativitat i enfortiment i creació i també hi ha tres eixos transversals que són: feminisme, territori i sector.

Aquest model creieu que pot servir com a exemple per a les cooperatives? Quin missatge es vol transmetre?

La nostra voluntat és cooperativitzar més la federació, i cooperativitzar més la societat, queda com a eslògan «cooperativitzem la federació per cooperativitzar la societat», volem fer la funció de taca d'oli. En el nostre dia a dia i en el nostre entorn, ja ho fem, però volem arribar més enllà i que aquest model es transmeti a altres organitzacions i a les nostres pròpies cooperatives.

La idea és començar per les cooperatives, però no quedar-nos en les cooperatives. La idea és que la federació no només estigui al servei de les cooperatives que són sòcies, que també, sinó que sigui un agent actiu per promoure que la societat es cooperativitzi el màxim possible. El missatge va més enllà de les cooperatives. I aquest és un objectiu que tenim molt clar.

La Federació no només com a representant de les cooperatives federades, sinó del cooperativisme en general i de l'economia social...

Tenim al davant un gran repte, tenim una forma de fer més participada i més

distribuïda i això a la pràctica es tradueix en la necessitat de comptar amb una organització molt més definida i concreta que la que caldria amb un lideratge més presidencialista.

Una de les coses que ens hem proposat és canviar la idea que la federació és al carrer Premià per la idea que la federació és a qualsevol lloc on hi hagi cooperatives fent feina, organitzant-se, intercooperant.

En l'eix de territori és important treballar amb altres projectes que s'estan duent a terme com ara els ateneus cooperatius o el projecte de municipis cooperatius de la mateixa Federació. Sumar experiències d'economia social al territori que es fan a cada zona i intentar coordinar tots aquests projectes per aproximar-nos una mica a les cooperatives. Fins i tot ens hem plantejat fer els consells rectors d'una altra manera, perquè tradicionalment participen poques cooperatives que no siguin de l'entorn metropolità, perquè òbviament, hi ha uns costos de desplaçament. Segurament aquí hi hauréu d'invertir i buscar fórmules perquè no minvi la participació d'aquella cooperativa que està a Girona o a les Terres de l'Ebre.

Us volia preguntar sobre la situació actual de les cooperatives càrnies

Aquest és un problema que no es dona només a Catalunya, sinó també a l'estat, i del qual també hem parlat a COCETA. Són organitzacions absents de qualsevol dels valors cooperatius i, per tant, no és un problema del cooperativisme sinó de legalitat per l'explotació dels seus treballadors. No són cooperatives. Nosaltres incidirem a l'Administració perquè

aquesta situació acabi. Creiem que és important per a les persones que treballen en aquestes empreses que se'n faci ressò, per protegir els seus drets laborals. I els volem donar els nostre suport.

Encara que no siguin cooperatives de veritat, això ens fa mal com a persones i com a model. Com a Federació som els primers interessats que es retiri la potestat de ser cooperatives a aquest tipus d'empreses i que es reguli una situació de total vulneració dels drets de les persones.

I com a consell rector de la Federació heu pensat a fer alguna cosa?

El gran problema és que se'ns vincula directament a una situació que no depèn directament de nosaltres com a Federació. El marc cooperatiu ja preveu la desqualificació de les empreses cooperatives que no compleixen la llei.

I és un problema molt greu, perquè ara està d'actualitat al sector carni però està entrant a altres sectors. I necessitem un posicionament clar i inequívoc de l'Administració i de la Justícia per evitar que això es reproduïxi.

Es va canviar la llei de cooperatives per intentar canviar això, quan el problema era un altre... I si la solució hagués passat per aplicar la llei i no per canviar-la?

El consell rector anterior ja va dir que aquesta no era la solució que es proposava des del cooperativisme i va reclamar cert compromís a la direcció general per tal de revisar això i atacar l'arrel. S'ha dit que la solució d'això hauria d'anar per unes altres vies que no siguin vies des del cooperativisme. Perquè les persones que estan en aquestes empreses haurien de ser contractades no com a sòcies, perquè ells no són cooperativistes, ni se senten cooperativistes, ni volen ser cooperativistes, i si ho volen ser, ja muntaran la seva cooperativa. És un model de relació contractual laboral i s'ha de resoldre per aquí. Han de ser contractades per l'empresa matriu i els seus drets han de ser respectats.

Igual que hem dit que hem de cooperativitzar la societat, hem d'evitar que s'agafi el model cooperatiu per precaritzar la societat. No només treballem per representar les cooperatives federades, sinó per vetllar pel desenvolupament del model.

LA DIVERSITAT SOCIAL I S *una qüest*

«Millorar les nostres societats és com viatjar milers de milles; reinventar el cooperativisme en un món migrant és tan sol un pas en aquest viatge, però un de necessari.»

René Mendoza

**Luz Helena Ramírez Hache i
Diana De La Torre**
(Associació MigrESS)

Quin és el grau de participació de les persones migrades en el si de les organitzacions de l'economia social i solidària catalana? Aquesta és una de les preguntes que ens varem fer, el 2016, el grup fundador de MigrESS, dues colombianes i dos senegalesos, estudiants de la primera edició del Postgrau d'Economia Social i Solidària-Estudis Europeus, impulsat per la Xarxa d'Economia Solidària (XES) i coordinat per La Ciutat Invisible.

La resposta l'anàrem a cercar amb una enquesta pilot a la Fira d'Economia Solidària (FESC), on varem constatar la baixa participació de les persones migrades a l'ESS –com a mínim en la for-

malment reconeguda. Aquell exercici, amb representació del 45% de les entitats que participaren de la FESC del 2016, va concloure que la participació de les persones migrades –si n'hi ha– es produeix majoritàriament com a *usuàries* o *beneficiàries*, sobretot en l'anomenat tercer sector social, ja que són considerades –de vegades únicament– com una població vulnerable. Per contra, la seva presència és alarmantment baixa en tant que sòcies-treballadores de cooperatives, és a dir, en posicions que suposen plenitud de drets i deures en organitzacions socioeconòmiques. No obstant això, quan es va preguntar als participants si a les seves

iniciatives s'havia plantejat la possibilitat de vincular laboralment persones en situació administrativa irregular, el 40% va respondre positivament, i igualment la majoria respongué favorablement en la voluntat d'establir relacions d'intercooperació amb iniciatives impulsades per persones migrades.

Tot i unes respostes majoritàriament positives, no es pot obviar un possible biaix: les enquestadores eren persones migrades i racialitzades, per tant respondre negativament podia generar incomoditat. En tot cas, els resultats d'aquest primer exercici va motivar al grup motor a continuar: d'una banda, aprofundint en

A L'ECONOMIA SOLIDÀRIA: ió pendent

els motius d'aquesta baixa participació, i de l'altra, creant un espai on, en paraules de José Luis Coraggio, «problematitzar fraternalment», la falta de diversitat d'origen en el teixit cooperatiu local. Així és com va néixer l'actual associació Migració & Economia Social i Solidària (MigrESS), que busca impulsar el debat dins l'ESS sobre l'homogeneïtat (blanca - occidental) de la seva composició, oferir ponts de trobada amb realitats diferents, així com posar al centre la necessitat de construir projectes i relacions entre iguals amb les persones migrades, superant el paternalisme i l'assistencialisme.

QUINS SUBJECTES ESTAN (I QUINS NO) AL CENTRE DE L'ESS?

Una de les premisses de l'ESS és que l'economia ha de tenir al centre les persones, no el mercat capitalista. No obstant això, avui aquest subjecte no reflecteix la composició diversa de la societat, i per tant l'ESS corre el risc de deixar de ser una eina de resolució de necessitats per a un dels sectors de les classes populars que més ho necessita: la població migrada. Els impactes de la crisi econòmica, les dificultats legals i financeres per obtenir permisos de residència en el marc d'una

Llei d'estrangeria de caràcter colonial, fan que l'ESS quedi lluny d'un sector de la societat que, per contra, té molta necessitat d'alternatives socioeconòmiques: el 17% de la població barcelonina relegada a segments del mercat laboral més precaritzat (hostaleria, serveis, neteja, cura a persones). Aquestes situacions s'evidencien en les falses cooperatives de les càrnies a Vic, les treballadores de la llar i les cures o les cambres de pis de l'hostaleria; sectors majoritàriament formats per persones de països de fora de la Unió Europea i, sobretot els dos últims, per dones.

Les persones migrades, en aquesta perspectiva, són un dels sectors més colpejats de la crisi i que més pateix la vulneració de drets. Aquesta situació, però, no afecta només les persones nascudes en països extracomunitaris, sinó fins i tot les qui, havent nascut dins la Unió Europea, són llegits com a «foranís», essent objecte de discriminació i racisme: les persones racialitzades. Cal assenyalar, a més, que les persones migrades són un sector hiperexplotat de la societat, és insuficient a l'hora d'aclarir el funcionament del capitalisme, que des de sempre ha necessitat «exèrcits de reserva» per

garantir sous a la baixa. Avui, a més, li calen persones sense drets absoluts i en condicions de total desprotecció legal: les persones sense papers.

Les migrades, però, tenen (tenim!) una potència transformadora i de lluita, com es demostra des d'abril passat a la Tancada per Drets, amb epicentre a l'Antiga Escola Massana a Barcelona, i en altres lluites a la resta de Catalunya i l'Estat espanyol, com la campanya Fruita amb Justícia Social, a Ponent, o el cas de les temporeres marroquines en lluita a Huelva per patir situacions d'abús sexual i laboral. Aquesta potència migrant ha de ser la font d'una nova economia solidària multicultural i antiracista.

L'ESS UN CAMÍ PER RESOLDRE LES NECES- SITATS DE LES PERSONES MIGRADES

La necessitat d'aconseguir eines teòriques ens impulsà també a la realització d'un estudi (pendent de publicació) que comptà amb el suport de la XES, anomenat: «Una economia solidària per tothom? Persones migrades a l'ESS barcelonina: límits i potencialitats», en el qual vam entrevistar persones migrades que han impulsat iniciatives de l'àmbit de l'economia social i solidària.

Aquest estudi va permetre identificar les limitacions imposades a les persones de països extracomunitaris per poder formar part d'una iniciativa formal de l'ESS, essent la principal la Llei d'estrangeria, que fa dependre dels permisos de residència per gaudir de la majoria de drets, i fins i tot ser considerat subjecte de drets. De tarannà racista i xenòfob, la normativa exigeix, per donar un permís de residència, una oferta de feina a temps complert al menys per un any. Una condició difícil, fins i tot, per una persona autòctona donada l'actual precarització del mercat laboral.

Per altra banda, l'estudi també identifica dos enfocaments predominants vers les persones migrades, tant en les polítiques públiques com en l'acadèmia: l'emprenedoria i la inserció sociolaboral. En el cas de la primera, no es té en compte les dificultats d'una persona migrada per accedir a recursos econòmics, i tampoc les condicions d'autoexplotació que hi ha darrere del l'èxit econòmic. En el cas de la inserció laboral, es posa en mateix sac les persones migrades amb qui ha patit problemes d'alcoholisme o de drogodependència, o han de desenvolupar eines socials per la seva inserció a la societat.

En l'economia social i solidària, per sort, podem trobar una tercera perspectiva: una eina per generar drets socials i laborals per a les persones migrades i una eina política en la lluita contra el racisme social i institucional, tot enriquint i fent més diverses les iniciatives de l'ESS. Hi ha moltes persones migrades autoorganitzades i fent economia solidària, n'hi ha que participen també en projectes

mixtos amb persones autòctones. Cal visibilitzar tots aquests nous projectes i fomentar-ne la intercooperació.

UNA ECONOMIA SOLIDÀRIA DIVERSA I ANTIRACISTA COMENÇA A CAMINAR

Com sempre, cal reconèixer un problema (o una mancança) per resoldre'l. En aquest cas, cal reconèixer que hi ha un seguit de situacions econòmiques, polítiques, culturals i legals que fan que el teixit de l'ESS sigui majoritàriament blanc i occidental. Però, sobretot, cal deixar de normalitzar aquesta composició.

Si bé la Llei d'estrangeria, fruit d'un racisme estructural, és la principal eina per mantenir tot un sector de la societat sense drets (cal lluitar per la seva derogació), mentrestant des de les organitzacions de l'ESS es poden fer passes importants en la recerca d'alternatives i solucions a les problemàtiques causades per la llei. Des de MigrESS, creiem que el que hem anomenat ofertes d'ocupació solidària (OOS) pot ser una sortida perquè mitjançant una oferta laboral, les persones migrades sense papers puguin resoldre el seu laberint burocràtic, possibilitant un espai cooperatiu on compartir la seva experiència i potencial professional. Conscients de la complexitat d'aquesta via, MigrESS ofereix eines d'acompanyament i posem a disposició el document *Eines per sortir del laberint*, elaborat amb el suport de Coòpolis - Ateneu Cooperatiu de Barcelona. Es tracta d'una ruta jurídica amb diferents vies per regularitzar una persona migrada, com pot ser mitjançant una oferta laboral en una organització de l'ESS.

És important també impulsar i visibilitzar iniciatives protagonitzades o amb participació activa de persones migrades, com Mujeres Pa'lante, Col·lectivaT, les Comunitats Autofinançades (CAF), el Sindicat Popular de Maners, Coophalal, Ultramarinos, La Cereria o Cooperacures; així com projectes com Diomcoop i Alencoop, que gràcies a la lluita de les persones migrades han rebut el suport de l'Ajuntament de Barcelona, demostrant que de vegades per donar resposta a aquestes situacions la voluntat política és imprescindible.

També cal instal·lar la discussió sobre la Llei de cooperatives i el marc institucional del qual es regeixen per evitar que puguin possibilitar pràctiques racistes. S'han donat casos en els quals pel fet de tenir un NIE i no un DNI a l'hora de registrar una cooperativa, es demani documentació extra. És feina de totes treballar-hi per denunciar aquestes situacions discriminatòries i evitar-ne de properes.

El debat impulsat per MigrESS i altres organitzacions de persones migrades, tot i aconseguir cert impacte en l'ESS (com la creació de l'eix de migracions a Coòpolis o la recent Comissió d'Interculturalitat de la XES) és encara insuficient. L'objectiu d'aquesta tasca és que la diversitat (en un sentit ampli, incloent-hi la funcional o sexual, i no només d'origen) i l'antiracisme siguin també valors de l'economia transformadora. Volem que les possibilitats de participar en iniciatives de l'ESS siguin, com a mínim, les mateixes per a la societat complexa i irisada que som.

LA CÀTEDRA D'ECONOMIA SOCIAL DEL TECNOCAMPUS, DOS ANYS DE VIDA AMB EL SUPORT DE LA FUNDACIÓ ROCA GALÈS

Dr. Eloi Serrano i Robles

Director de la Càtedra d'Economia Social del Tecnocampus (Universitat Pompeu Fabra)

La universitat és una institució pensada per crear i difondre coneixement. Inherent a ella s'hi troba l'esperit crític, el racionalisme i el mètode científic. Amb un especial ímpetu en els darrers quaranta anys, les ciències socials han anat quedant captives d'un cert dogmatisme i visió que ha depreciat aquells corrents de pensament que no segueixen el *mainstream* dominant. És sorprenent, per exemple, que a les facultats d'economia i empresa cada cop s'esmenti menys autors com Keynes o que hagin desaparegut dels temaris pensadors com Marx i o Pierre-Joseph Proudhon.

Tenim estudiants que poden sortir de la facultat i que mai se'ls hagi explicat, per exemple, la teoria de la plusvàlua, i els professors que indirectament l'expliquen no ho expliciten (la teoria de la plusvàlua es pot veure fins i tot a comptabilitat, quan se'ls explica que el compte 7 ha de ser més gran que el 6 per obtenir uns beneficis que reportin al grup 1).

Els problemes, semblen entendre alumnes i un bon grapat de professors,

se solucionen des de l'economia i sota un determinat prisma i interpretació. No solament situen l'economia en l'eix de l'organització de la nostra societat, sinó que ho fan sota una determinada visió que entén i concep com a natural la competència sobre la cooperació, el benefici individual sobre el bé comú, que troba lògic que l'ecosistema generi guanyadors i perdedors. A més, aquesta visió de l'economia també s'ha preocupat per deshumanitzar-la; per excloure tota anàlisi i interpretació humanista. Preocupada per estructurar-se més com a coherent en si mateixa que no pas per mirar d'interpretar i entendre la realitat que ens envolta, aquests corrents tracten de situar l'economia com una ciència exacta per sobre d'una ciència social. El paper donat a l'anàlisi matemàtica per sobre de la històrica, social o política; l'obsessió per concretar i modelitzar la complexitat del món o la fal·lera per donar veritats universals a partir de models carregats de supòsits ha conduït l'economia cap a

una descapitalització intel·lectual alarmant. És pertinent assenyalar, com han fet autors com Anton Costas, o fins hi tot premis Nobel amb orígens a universitats d'aigua dolça com Stiglitz, que una de les raons que ens va dur a la crisi i la forma com n'estem sortint (increment de les desigualtats, reducció de prestacions socials...) té a veure amb aquesta visió generalment acceptada de l'economia que patim avui en dia.

Fins i tot la reina d'Anglaterra a l'acte d'obertura del curs acadèmic 2008 a la London School of Economics va preguntar al claustre de professors (amb alguns premis Nobel presents) com era possible que no haguessin previst la crisi. Simplement no ho podien preveure perquè havien menyspreat durant anys les eines necessàries per identificar el que ens venia a sobre. Com exposaven Besley i Hennesy al 2009 «a l'anàlisi matemàtica de la posició financera s'hi dedicaven algunes de les millors ments del nostre país; però amb freqüència perdien de vista el

quadre general». Steve Keen ha articular tota aquesta crítica a la ciència econòmica en un llibre rigorós titulat *L'economia desemascarada*, que acaba qualificant els economistes neoclàssics (ferms representants d'aquesta interpretació de l'economia) com a fanàtics.

Per la naturalesa de la seva metodologia, aquest corrent entén l'anàlisi bàsicament des de la perspectiva quantitativa. Nombres concrets, percentatges, desviacions, correlacions... són els elements fonamentals en la seva comprensió econòmica. Tendeixen a assimilar indicadors absoluts com a eina interpretativa d'una realitat complexa. Han incrementat els beneficis? bona gestió; ha millorat el rendiment financer? bona gestió; hi ha una reducció de la despesa pública? bona gestió; ha incrementat el dèficit públic? gestió deficient; ha disminuït la productivitat del treball? gestió deficient. Aquests economistes poques vegades es preocupen per la qüestió qualitativa. Bàsicament perquè consideren que incorporar l'anàlisi qualitativa suposa introduir subjectivitat i interpretació, i això per a ells suposa allunyar-se de la concepció de ciències pures que tracten de donar a l'economia. Conceptes com *rendibilitat* o *productivitat*, per exemple, són despullats de qualsevol anàlisi qualitativa que permetin analitzar i considerar la xifra en aspectes més enllà que els pròpiament numèrics.

L'economia és una ciència social que existeix perquè els recursos són escassos. Aquests economistes tracten de definir la gestió com quelcom objectiu, buit de tota interpretació subjectiva. I potser aquí rau un dels factors intencionats més rellevants, perquè la gestió dels recursos escassos implica prioritització, i la prioritització depèn del sistema de valors. La separació de l'economia de la política ha estat intencionada.

El fet que aquesta interpretació de l'economia sigui la dominant no ha de significar que sigui la que predomini dins la universitat actual. Hi ha una demanda per ampliar el coneixement interpretatiu de l'economia que vagi més enllà de l'establert. De fet comença a créixer el corrent que pensa que cal dotar de major interdisciplinarietat l'estudi de l'economia i incorporar més i noves visions. A l'economia de l'empresa, bàsicament

s'ensenya una única manera d'entendre les organitzacions i s'obvien d'altres formes de gestió.

L'estudi i ensenyança de l'economia social concreta una d'aquestes demandes; amb el seu estudi, conceptes com benefici, rendibilitat o productivitat tenen una accepció molt més àmplia. També el fet de situar la persona en l'eix per sobre del capital representa un canvi molt profund en el paradigma. Entendre que les organitzacions generen una petjada a la societat i que el seu comportament contribueix de forma decidida a la configuració de les relacions i estructuració del funcionament del nostre món, és una altra característica que implica la consciència que una empresa és més que una mera funció de producció que recompensa el capital invertit.

Al Tecnocampus i en concret a l'Escola Superior de Ciències Socials i de l'Empresa hem intentat començar a donar resposta a aquesta demanda i volem donar als nostres estudiants una visió eclèctica de l'economia i l'administració d'empreses. Per això som l'únic centre de l'Estat que incorpora una assignatura obligatòria en Economia Social en els estudis d'empresa. Així els nostres alumnes coneixen amb certa profunditat altres formes de constitució d'organitzacions que van més enllà de les societats mercantils, més preceptes de governança i modes de gestió. Estudien la gestió inclusiva i democràtica i mitjançant casos reals observen que no està renyida amb la innovació, l'emprenedoria, la qualitat i la viabilitat. Pensem que contribuïm a ampliar el marc generalment acceptat

d'anàlisi i concepció perquè els nostres estudiants puguin fer una lectura heterodoxa i àmplia de l'economia. Després, com a persones lliures i responsables, triaran la seva trajectòria professional, vital i personal, les opcions que considerin; però mai podran dir allò de «a mi no m'ho van explicar».

Aquesta visió heterodoxa i d'impuls científic va ser un dels motor que va impulsar a la creació de la Càtedra d'Economia Social, però també ho va ser la necessitat de contribuir a equilibrar la rellevància del sector dins del món acadèmic. En els diferents fòrums i trobades d'acadèmics arribàvem a la conclusió de la baixa correspondència entre el pes que té aquesta economia en el nostre país i la seva rellevància científica. Humilment volem contribuir a reduir aquest decalatge. Ens ha encoratjat com els diversos agents que configuren l'economia social ens ha donat suport i han tingut una actitud activa i còmplice en impulsar i consolidar la càtedra. Cal esmentar que el primer conveni de col·laboració que vam signar fou amb la Fundació Roca Galès. Compartim valors i la necessitat de consolidar, estudiar i projectar l'economia social, sens dubte el salt qualitatiu que ens ha donat l'estreta relació amb la Fundació és una de les claus de l'èxit de la càtedra. Les sinergies, l'expertesa, l'acompanyament i compromís que hem trobat a la Fundació Roca Galès suposa un dels actius principals del nostre projecte i esperem ser igual de valuosos per a ella.

La càtedra, de moment l'única que hi ha a Catalunya, s'articula a partir de

Fira d'Entitats, Setmana de l'Economia Social i Solidària a Mataró.

tres grans blocs. El primer fa referència a la docència. Concretat en l'assignatura que hem explicat uns ratlles més amunt, la càtedra també és responsable del Postgrau en Gestió de Cooperatives i Empreses d'Economia Social, finançat pel programa Aracoop de la Generalitat de Catalunya. Estem ja a la segona edició, amb vint places completament becaades. Contribuïm de forma concreta a la formació de professionals en la gestió d'aquest tipus d'organitzacions. El segon bloc de la càtedra fa referència a la difusió de l'economia social; participem, amb finançament de la Diputació de Barcelona a l'organització de la Setmana de l'Economia Social de Mataró i formem part del conjunt d'entitats que gestiona el Ateneu Cooperatiu del Maresme (on ens responsabilitzem d'un pla de mentoratge per a les cooperatives de nova creació). El tercer

bloc se centra en l'estudi de l'economia social i la transferència de coneixement; en aquest àmbit tenim un conveni signat amb Caixa d'Enginyers i hem realitzat un estudi pioner sobre la penetració de les eines TIC a les cooperatives, actualment estem elaborant el llibre sobre la història de l'entitat. La Fundació Roca Galès ens ha permès elaborar un treball orientat a elaborar un mapa del cooperativisme català i la seva evolució en funció dels diferents cicles econòmics. Finalment, estem a punt de publicar un doble manual teoricopràctic sobre la gestió d'empreses d'economia social. Recentment hem signat un conveni amb el Consell Econòmic i Social de les Balears.

La càtedra, que es va constituir fa dos anys, ha organitzat conferències on han passat més de 40 ponents, pel postgrau s'han format 20 persones i 23 més ho es-

tant fent enguany; per les assignatures de grau han passat més de 200 alumnes, hem elaborat 2 estudis, 2 llibres i estem confeccionant-ne un altre. Mirem de teixir complicitats amb organitzacions i col·laborant activament amb el sector públic per difondre i estudiar l'economia social.

Els dos objectius inicials que ens vàrem marcar fa dos anys els anem assolint satisfactòriament; ampliar el coneixement científic de l'economia i difondre el cooperativisme i l'economia social. Aprofitem per agrair profundament el compromís de la Fundació Roca Galès quan la càtedra era solament un projecte. Ara som una realitat i és per a nosaltres un orgull i un privilegi treballar-hi colze a colze per contribuir a la consolidació de l'economia social com a disciplina i motor de transformació de la societat. Moltes gràcies!

Classe oberta sobre cooperativisme, organitzada per l'Ateneu Cooperatiu del Maresme al Tecnocampus.

ECONOMIES TRANSFORMADORES I COOPERATIVISME

PERE NADAL

Primera Escola d'estiu d'Economia Social i Solidària.

Pere Rusiñol

Alternativas Económicas
@pererusi

Després de la crisi global que va arrancar a Estats Units, el 2007, i es va estendre arreu del món, sabem que el sistema capitalista no ha caigut ni de bon tros, però sí que s'han sacsejat algunes de les bases culturals que el sostenien i que creen tendències de fons. Malgrat que aquests canvis culturals no necessàriament tenen conseqüències immediates, si es consoliden poden acabar provocant grans canvis.

És d'hora de saber si aquesta nova perspectiva sobre l'economia (que no respongui només a la lògica del benefici i els dividendes) arribarà a instal·lar-se com a hegemònica. Però els sociòlegs constaten que el mar de fons és molt important i s'està consolidant en capes significatives de la societat.

És en aquest context d'aigües remogudes que han anat agafant embranzida

diverses formes de veure l'economia i de construir empresa que no només busquen fer les coses de manera diferent, sinó que es proposen també transformar la societat. Més enllà de l'economia social clàssica, que sempre ha demostrat una resiliència especial durant les èpoques de crisi i que històricament té molta força als països mediterranis, han anat obrint-se pas fórmules amb mirades econòmiques alternatives al marc dominant que no es limiten a esbossar teories, sinó que aspiren a incidir també en l'economia real i el món de l'empresa. Algunes són antiquíssimes; altres són molt noves, però totes s'estan obrint pas amb una força insòlita i en alguns casos amb l'ambició de no deixar tranquil un sistema econòmic que, amb el canvi climàtic, no només genera desigualtats, sinó que amenaça la vida al planeta: l'economia feminista, l'economia solidària, l'economia del bé comú, l'economia col·laborativa, l'economia circular (i, per extensió, l'economia verda o blava), etc.

NEXE COOPERATIU

Moltes d'aquestes propostes tenen nexes evidents amb el cooperativisme o almenys amb els valors cooperatius, que des de fa més de 150 anys empeny precisament cap a una economia que posi en primer terme les persones per sobre dels beneficis, amb una organització interna democràtica, participativa i equitativa, i buscant sempre un impacte social positiu portes enfora: amb els consumidors, amb el conjunt de la societat i, lògicament, també amb el planeta. El cooperativisme i els valors cooperatius recorren el sistema nerviós d'aquestes «economies transformadores» en auge, de manera que, almenys sobre el paper, les possibilitats de fer un salt en aquest nou context social que s'està dibuixant demanant valors a les empreses semblen evidents.

La gran majoria d'experts entrevistats per a l'informe coincideixen, no obstant això, que el cooperativisme té molt a guanyar si genera aliances amb totes aquestes «economies transformadores»

en auge aprofitant que és la fórmula ideal per totes elles i que totes troben inspiració en algun dels seus valors. Ve a ser-ne el mínim comú denominador de totes.

Les possibilitats són molt àmplies perquè entre totes aquestes «economies transformadores» hi ha molts punts d'intersecció. I en aquests punts d'intersecció sempre s'hi troba el cooperativisme i els seus valors.

LES PERSONES, PRIMER

L'estudi «Economies transformadores i cooperativisme», encarregat per la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya i coordinat per la revista cooperativa *Alternativas Económicas*, ha analitzat algunes d'aquestes «economies transformadores» en auge (economia col·laborativa, feminista, del bé comú, solidària i circular) i ha constatat que totes beuen d'alguna manera (i a vegades sense acabar de ser-ne conscients) dels valors del cooperativisme, un moviment que va sorgir fruit de les mateixes reflexions que ara estan impulsant la constel·lació de noves propostes que busquen un canvi de model: la necessitat de fer empreses democràtiques i participatives que, sense perdre eficiència, basculin al voltant dels interessos de les persones (treballadores i consumidores) i de la societat en general per sobre dels interessos del capital i del màxim benefici en el menor temps possible.

Aquests nous vents, que demanen una economia més humana i equitativa, bufen per tant a favor dels valors cooperatius i del cooperativisme, que té una gran oportunitat per fer un salt d'hegemonia i ajudar a dibuixar un terreny de joc molt més afí als seus plantejaments, amb tot el que això suposa d'oportunitat també des de la perspectiva concreta de les empreses que lluiten per tirar endavant més enllà dels discursos bonics: augmentar mercats gràcies al gran creixement del que la sociòloga Belén Barreiro identifica com a «consumidors crítics», tenir més possibilitats d'accedir a contractes públics si es consolida la idea de clàusules socials, de gènere o ecològiques o si les cures deixen de ser definitivament una qüestió privada i entren en el terreny de l'economia que es quantifica; atreure més talent, sobretot entre els joves, que valoren més la possibilitat de conciliar la feina amb el seu pro-

jecte de vida i aspiren a treballar en empreses que ajudin a fer un món millor, etc.

El cooperativisme té, per tant, una gran oportunitat, però ningú li regalarà res: caldrà que deixi la zona de confort i es llanci activament a intentar aprofitar tot el potencial que s'albira, sovint a través d'aquestes «economies transformadores». I tot i que els vents li són favorables, el cooperativisme afronta dos reptes simultanis, a banda i banda, i té el perill de quedar esclafat enmig del sandvitx. D'una banda, la proliferació de moviments que poden suposar una competència dins de l'oferta «amb valors», que, si circulen per vies paral·leles i amb poc contacte entre si acabin abonant la confusió i fins i tot releguin el cooperativisme al terreny de complement, sempre prescindible. De l'altra, l'excel·lent capacitat de l'economia capitalista d'apropriar-se de totes les demandes ciutadanes que tenen gent darrere (des de la seva visió: importants segments de mercat), naturalment desnaturalitzant-les.

L'economia circular és una de les que irromp amb força en el marc de les economies transformadores.

La importància de l'osteopatia pediàtrica

Lorena Martín

Cos, Cooperativa de Salut
@COS_cooperativa

«Col·locar la mà sobre una altra persona, implica deixar-se travessar per una trobada que ens modifica»
Catherine Dolto

L'interès de l'osteopatia en nadons i durant la infància, resideix en la mal·leabilitat de les seves estructures cranials i tissulars. Tots els teixits del cos estan funcionalment connectats. No obstant això, és probable que durant la vida gestacional, durant el part o durant els seus primers mesos o anys de vida, es produïxin situacions que generin alguna lesió tissular reversible. És per això que es fa rellevant tractar els bebès i nens i nenes

La riquesa de l'abordatge osteopàtic recau en el diagnòstic manual, a través de la cerca del bon estat del teixit conjuntiu. El rol de l'osteòpata és el de permetre a aquest ésser únic expressar el seu potencial físic, afectiu i emocional el més proper a les seves possibilitats. Ha d'assegurar que no presenti cap restricció que impedeixi l'expressió d'aquest potencial.

L'osteopatia ens proposa un abordatge global per poder harmonitzar el cos del bebè o de la criatura, que a diferència de l'adult/a, no ha tingut temps de fabricar compensacions o d'encadenar lesions tissulars.

La valoració pediàtrica convencional no contempla la globalitat del teixit conjuntiu del bebè, la qual cosa fa de l'abordatge osteopàtic una eina particular i

imprescindible per a la cura de dels/les nostres petits/es.

Anatòmicament, els bebès no han acabat el seu creixement. Les seves sutures cranials no s'han fusionat encara, tampoc els seus ossos s'han ossificat, els seus òrgans segueixen madurant. Senten els seus mals i saben perfectament que alguna cosa els fa mal o els molesta. Realitzen gestos, plors, moviments bruscs per indicar-nos que alguna cosa succeeix. L'eliminació de lesions tissulars reversibles permet a les capacitats d'autoregulació del cos humà funcionar de manera òptima per manifestar la seva capacitat vital.

Quins trastorns es poden tractar a través de l'osteopatia pediàtrica?

- Disfuncions associades a postures intrauterines. Ja sigui per úters tibants o durs, per les posicions adoptades pel bebè, o per traumatismes de la mare produïts durant la gestació (caigudes, cops, esglais).
- Parts molt llargs o parts massa curts.
- Traumatismes perinatals (abans, durant o després del naixement).
- Instrumentalització o medicalització del part.
- Parts per cesària.
- Bebès prematurs.

- Dificultats en la lactància. Bebès que només mamen d'un pit, o que no s'agafen bé, o que apreten massa el mugró, etc.
- Bebès que ploren amb freqüència, intranquils. O al contrari, bebès massa tranquils, apàtics.
- Regurgitació reflux excessiu.
- Plagiocefàlies, deformitats cranials, encavalcament de • Torticoli.
- Dificultat per digerir.
- Disquèzia.
- Restrenyiment.
- Estrabisme.
- Displàsia de maluc.
- Peus equins, vars.
- Escoliosi.
- Problemes oclusals.
- Dificultat per dormir.
- Traumatismes, caigudes, malaptesa.
- Etc.

Montse Pallarés
@montpallares

Ciutats cooperatives, d'Ivan Miró i Acedo, s'inclou dins la col·lecció que la Xarxa d'Economia Solidària publica amb l'editorial Icaria. El llibre és un més dels textos que ajuden a construir un imaginari col·lectiu a favor de l'economia social i solidària a casa nostra, però no només és això.

En aquests temps de postmodernismes relativistes i amnèsia col·lectiva és una meravella trobar-se amb obres com *Ciutats*, en les quals es reivindiquen la història, la lluita política i social i la memòria i on és impossible no prendre partit.

Ciutats cooperatives, ciutats a favor de la vida

Hem estat de sort, aquest any 2018, perquè han coincidit dues obres que parlen de la ciutat, que somouen les nostres consciències i que projecten dubtes i solucions als dilemes que vivim, l'esmentada *Ciutats cooperatives*, i *Ciutat princesa*, de Marina Garcés. Una parla des de l'experiència col·lectiva i l'altra des de l'experiència personal, però totes dues aborden la necessitat d'un canvi de paradigma.

Vivim immerses en ciutats que són presones de l'especulació immobiliària i del capitalisme més atroç. A més d'evidenciar quins són els problemes que ens assetgen i, per tant, prendre consciència, *Ciutats cooperatives* traça un camí per seguir. L'obra és un recull d'articles, agrupats en quatre blocs, més un bloc final que mira cap al futur. S'hi posa de manifest que l'engranatge per canviar l'estat actual de les coses ja està en marxa. Que els fonaments ja estan construïts.

Aquesta obra dona eines per poder seguir aquest camí. Poc podran fer les polítiques públiques, per molt ben intencionades que siguin, si la majoria de la població viu aliena al que passa. Cal una hegemonia d'esquerreres al carrer, cal guanyar la batalla a les places, perquè aquesta serà l'única manera que els fons d'inversions i els tacons de l'especulació immobiliària siguin derrotats. Per això és tan important una obra com la de l'Ivan Miró, perquè posa sobre la taula els problemes que pateixen les ciutats actuals, però sobretot, perquè planteja solucions, algunes de les quals ja són aquí, i altres que estan per arribar. Davant el pessimisme de la intel·ligència, l'optimisme de la voluntat, que diria Gramsci. Contra el capitalisme, cooperativisme i economia solidària; contra l'individualisme, suport mutu; contra la ignorància, cultura.

MIRÓ i ACEDO, Ivan
Ciutats cooperatives. Esbossos d'una altra economia urbana.
Barcelona: Icaria Editorial, 2018. Col.
Antrazyt, 474
ISBN: 978-84-9888-827-0

224 pàg. - 13,3 x 21,5 cm

Aquest llibre el trobareu
a al Centre de Documentació
Cooperativa de la Fundació
Roca Galès

Fundació
ROCA GALÈS
CATALUNYA

Valors i preus
cooperatius

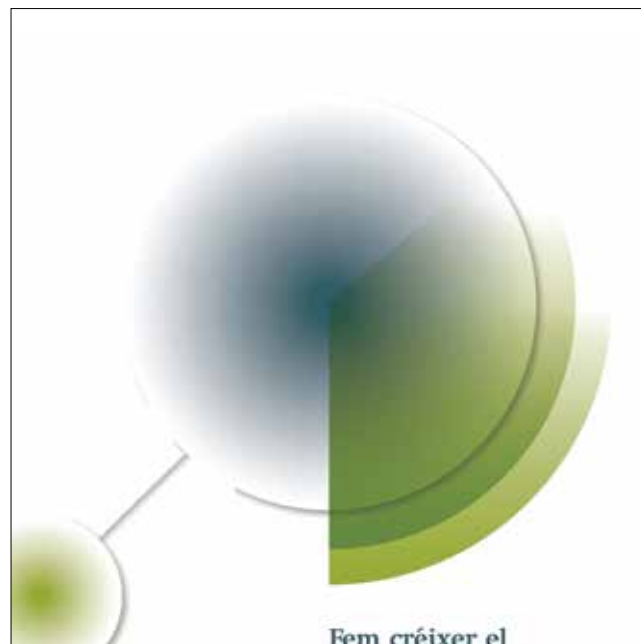

Les assegurances
també poden ser
ètiques.

Més de 1.850 cooperatives
assegurades

www.arccoop.coop

Fem créixer el
moviment cooperatiu
i donem veu a les
cooperatives de treball

Federació de Cooperatives
de Treball de Catalunya

Presenta a les xarxes,
segües-nos a

Facebook i Twitter

Promú 15, 1r pis
08014 Barcelona
933 18 41 62

www.cooperativetreball.coop

Reapropriem-nos del territori a través de l'habitatge cooperatiu en cessió d'ús!

Impulsem un nou model d'habitatge
més transformador, sostenible i participatiu!

- > **Impulsa un nou projecte!**
Ofereim suport en les tasques organitzatives, jurídiques, econòmiques i arquitectòniques al llarg de tot el procés.
- > **Mobilitza patrimoni i dóna-li un ús social!**
Facilem el desenvolupament de nous projectes mobilitzant patrimoni cap al model cooperatiu.
- > **Col·labora amb La Dinamo!**
Extenem aquest nou model d'accés a l'habitatge, fes una aportació econòmica!

ladinamofundacio.org

LADINAMO

'CAFÈ, COOPE I PURO'. TEATRE COOPERATIU

El primer acte de l'obra comença en una de les sales del Museu del Ter, on els quatre actors comenten que el supermercat de la Cooperativa Mútua de Pa i Queviures de Manlleu tanca les seves portes.

A continuació passem a la sala del teatre pròpiament dit. La restauració de l'antic piano de la Cooperativa, actualment al Museu del Ter, donat pel darrers responsables de la cooperativa, després del seu tancament definitiu, és el punt de partida de l'espectacle que conta la història de la entitat, posat en peu per la companyia Corcia Teatre i el mateix Museu del Ter.

Hi son presents des de la victòria de Franco a la Guerra Civil, la repressió posterior, el retorn de la democràcia i de la cooperativa, fins a la seva desaparició l'any 2008. La història es desenvolupa al cafè de la Cooperativa, on l'antic piano és el principal protagonista, amb pianista i cantant inclosos.

(Ressenya de Ricard Pedreira, juliol 2018)

La victòria del bàndol franquista va representar la seva desaparició i la confiscació dels seus béns. Molts dels seus responsables van patir la repressió posterior a la guerra, amb l'exili, la presó o, fins i tot, la condemna a mort. Un dels nuclis principals del moviment obrer manlleuenc, de caire reformista, era, així, esclafat pel franquisme. El desig de recuperar la cooperativa, però, va continuar viu durant aquesta etapa fosca i, amb el retorn de la democràcia, la Cooperativa Mútua de Pa i Queviures de Manlleu va ressorgir gràcies a l'esforç d'un grup de socis fins que l'any 2008 va tancar les portes l'autoservei de la plaça de Fra Bernadí.

Aquest any es compleixen 10 anys des que el 2008 vam començar la programació d'espectacles per les nits d'estiu al museu de la mà de la Corcia Teatre. Des d'aquell moment s'han realitzat 7 produccions diferents: *Torn de nit*, *Crònica negra*, *Ànimes de batan*, *El meu barri*, *l'Aiguat*, *Bates blaves*, 1977 i enguany *Cafè, coope i puro*.

Cafè, coope i puro s'estrenà el divendres 6 de juliol i es va poder veure al museu fins a l'11 d'agost, cada divendres i dissabte a les 21 h. El preu de les entrades, 16€.

L'assessorament històric i documentació han estat a càrrec del Museu del Ter i de Josep Casanovas, professor de la Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes de la Universitat de Vic i membre del Consell Consultiu de la Fundació Roca Galès.

FITXA ARTÍSTICA DE *CAFÈ, COOPE I PURO*

DRAMATÚRGIA i DIRECCIÓ: Joan Roura i Anna Presegué

REPARTIMENT: Jordi Arqués, Anna Busanya, Cesc Pérez i Joan Roura

MÚSICA: Jordi Domènech i Maria Molet

ESCENOGRAFIA: Pau Sánchez

TÈCNIC DE LLUMS i SO: Dani Corominas

DISSENY IL·LUMINACIÓ: Joan Ferrer

VÍDEOS: Xef Vila

ASSISTENT DE PRODUCCIÓ: Laia Monforte

ARRANJAMENTS VESTUARI: Carmen Romero, Elisa Crehuet i Montserrat Vilar

ASSESSORAMENT HISTÒRIC i DOCUMENTACIÓ: Museu del Ter i Josep Casanovas

ARTISTES CONVIDATS: Arnau Tordera, Yoli Bretó, Roger Usart, Elisa Crehuet, Joan Godayol, Guillem Roma, Fausto Gramola, Buia Reixach, Pep Duran, Xavier Boada, Tremendu

AGRAÏMENTS: Jaume Arqués, Josep Casellas, Ramon Codina, Ferran Crespo, Taverna del Pla de l'os, Teiatreros de l'Esquirol i Gemma Viñas

L'espectacle comptà amb el piano original de la Cooperativa de Pa i Queviures de Manlleu, restaurat per Pianomet i Vicus SCP gràcies al suport de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona. Més info a Museu del Ter: 93 851 51 76, info@museudelter.cat, www.museudelter.cat

Descobreix
"La Ruta de l'Atzar" a
catalunya.com

és el que veus.
ÉS EL QUE VIUS.

